

Volgens BREHM kan het met den kop naar beneden tegen een paal omhoog klimmen, wat mij niet verwondert. De inlanders schijnen verschillende lichaamsdeelen en organen van den Poekang zeer op prijs te stellen. Zoo wordt, volgens NEUMANN, in het Pane en Bilagebied het haar als heel- en bloedstelpend middel gebezigd.

Uit de compilatie van VAN BALEN betreffende de meening van verschillende onderzoekers, kan men opmaken, dat er onder deze geestelijk zoo laag staande dieren nog een groote variatie van karakter bestaat. Uit wat BREHM mededeelt en wat ik met mijn exemplaar ervoer, blijkt, dat er ook zachtmoedige exemplaren onder voorkomen.

De slotindruk dien ons arm misdeeld vriendje de Lori maakt, is, dat het medelijden verdient. Medelijden om zijn weerloosheid, zijn stumperig nachtelijk bestaan en om den droefgeestigen indruk, dien het op ons maakt.

Het is een stumperige maraudeur, die bij nacht rondsluipst en het daglicht schuwst, een letterlijk en figuurlijk in het duister rondwarende misdeelde van Moeder Natuur en zijn bestaan doet ons denken aan gestraften in de hel, doelloos rondwendend, duister van geest in eeuwigen nacht.

S. LEEFMANS.

SNOEPZUCHTIGE TJITJAKS.

De waarnemingen van den Heer LEEFMANS aangaande de Sumatraansche tjitjak (*Gecko Monachus*) gelden ook voor de Javaansche soort. Dat deze 's nachts bv. gaarne probeert in suikerpotten binnen te dringen, en als haar dit gelukt, zich behoorlijk op den inhoud daarvan vergast, heb ik herhaaldelijk waargenomen, evenals dat zij gaarne aan gelei-potten en dergel. gaat likken. Maar—er zijn er ook, die bepaald alcoholische neigingen hebben! Vroeger, tijdens mijn verblijf te Salatiga, had een tjitjak zich onder het inktstel op mijn schrijftafel gevestigd, waar hij door mij niet all-en geduld maar bepaald beschermd werd, omdat ik het alleraardigst vond het leuke diertje elken avond zoo vanuit de nabijheid gade te slaan! Ik verheugde me altijd op het moment, dat de sierlijke kop met de glinsterende zwarte oogjes vanonder het inktstel te voorschijn kwam! Vroeger had ik bij tijden de gewoonte mij even voor het naar-bed-gaan, nog onder het lezen of schrijven, een likeurtje te permitteeren. Op dit moment loerde mijn tjitjak als het ware; nauwelijks was het glaasje leeg of hij benaderde het heel voorzichtig en schuw, klom tegen den rand op en likte den binnenkant met zijn roze tongetje gretig af! Om het laatste druppeltje op den bodem te bereiken moest hij er geheel inkruipen en daarbij gebeurde het wel eens, dat het glas met den tjitjak omver viel en een eindje over de tafel rolde, wat ik altijd hoogst vermakelijk vond!

Ofschoon deze tjitjak zich maandenlang elken avond in mijn onmiddellijke nabijheid bevond, bleef hij altijd even schuw; tevergeefs probeerde ik hem te lokken door hem geregeld een spartelend insect zeer, zeer voorzichtig met een pincet of tusschen twee vingers te offeren. Telkens retireerde hij naar zijn schuilplaats en dacht er niet over het aangeboden voedsel te nuttigen! Deze waarneming bevestigt dus niet, wat anderen mij eens verteld hebben, nl. dat onze tjitjak zich zoodanig laat „temmen“, dat hij „uit de hand eet.“ Ik geloof er niets van. Het kleurlooze onzer tjitjaks schijnt mij een aanpassing te zijn aan de witte muren onzer kamers. Buiten vindt men bv. op boomschors tjitjaks (ik meen, dat het dezelfde soort is), die geheel de grijze, gevlekte kleur der schors vertoonen. Men lette erop, of zij in donker behangen kamers misschien een donkerder kleur aannemen!

In verband met de sluipwespen-biologie, door den heer LEEFMANS ter sprake gebracht, kan ik berichten, dat meermalen een sluipwesp uit een ontwikkelde vlinder is verkregen. De verklaring voor dit verschijnsel is deze, dat de ontwikkeling van de pop zoo abnormaal vlug geschiedde, dat die der sluipwesp-larf hiermede geen gelijken tred kon houden. Dit is dan ook speciaal bij Sphingiden (pijlstaartvlinders) in Europa waargenomen, die zich onverwachts nog in denzelfden zomer hebben ontwikkeld, terwijl zij geparasiteerd waren door een sluipwesp, die normaal eerst in het volgend voorjaar als imago verschijnt en die blijkbaar moeite heeft de abnormaal snelle ontwikkeling der betreffende sphingidenpop mede te maken.

Bij deze gelegenheid zij meteen medegedeeld, dat het door den Heer LEEFMANS beschreven Spathoglottis-kevertje (zie dezen jaargang, bldz. 77 e. v.) den wetenschappelijken naam draagt van *Callispa duodecimmaculata Chapuis*. De soortnaam beteekent *twalfvlekkig*.

W. ROEPKE.

APAMA TOMENTOSA ENGLER.

In de December-aflevering van dit tijdschrift beschrijft de heer BACKER de interessante inrichting van de bloem van de tot de familie der *Aristolochiaceae* behoorende singadepa. De aflevering kwam me in het afgelegen Tajoe, aan de noordoost-kust van het oude Djapara, in handen, en het kon niet beter treffen. In de djatiboschen, welke er niet ver van de kust liggen, bleek het aardige plantje vrij veelvuldig voor te komen. Voordat de aflevering de verre reis naar dat oord had afgelegd, had ik reeds steriel materiaal gevonden, aan een bochrand, in de schaduw van het daar weelderig opschietend struikgewas. Kort nadat ik had kunnen kennis nemen van het bovengenoemde artikel was ik zoo gelukkig een veel grooter aantal aan te treffen, waarvan er verscheidene nieuwe loten en ook jonge bloemtakken klaar hadden. Door deze gunstige omstandigheid ben ik in de gelegenheid enkele aanvullende opmerkingen te geven.

In de allereerste plaats dan, de zeehoogte, waarop dit plantje nog groeit. Schreef de heer BACKER, dat „thans” nog geen plant beneden 100 M. gevonden was, zoo wil het noodlot, dat binnen een week na het verschijnen van zijn publicatie, door mij de plant eerst op 50 M zeehoogte wordt aangetroffen, en daarna veel overvloediger op een terrein, niet hooger dan 30 M. boven zee. Lager evenwel bleek zij onvindbaar. Maar dat zal wel niet zijn oorzaak vinden in het verschillende klimaat, dat op terreinen beneden 30 en boven 30 M. zeehoogte heerscht. Het zijn slechts de plaatselijke omstandigheden die daarvan de schuld hebben. Het djatibosch daalde er niet verder dan tot 25 M., en moest toen voor kampong-gronden plaats maken, of voor klappertuinen. En de aan uitdroging al te zeer blootgestelde rand van het bosch bevatte wel een wilde struikvegetatie, maar er ontbraken de planten, waaronder de *Apama* zich kan ontwikkelen. Overal, waar ik het plantje in de djati-boschen heb aangetroffen, had het als 't ware een schuilplaats gevonden in de schaduw van struiken of heesters, waar het bijzonder goed tegen uitdrogende lucht-bewegingen beschut wordt. In de djatiboschen van Tajoe (de houtvesterij Ngarengan) was het weer zoo. De enkele horizontaal uitstaande bladeren van elke plant vindt men ook daar weer op beschaduwde terreinen, waar andere planten den strijd reeds lang hebben moeten opgeven. Behalve onder struiken kwam het er voor in de buitenstrook van de dichte groepen van de *Amomum gracille* Bl. Deze kruidachtige plant uit de familie der *Zingiberaceae* vormt op de betere gronden der djatiboschen dikwijls kleinere of